

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет харчових технологій
Кафедра туризму

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОК9. ПОЛІТИКА СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ
В УКРАЇНІ ТА СВІТІ
(обов'язковий)

Спеціальність	ІЗ Туризм та рекреація
Освітня програма	Туризм
Ступінь вищої освіти	другий (магістерський)

Розробник:

(підпис)

Олександр КОВАЛЕНКО, к.пед.н., доцент

(ім'я ПРИЗВИЩЕ) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри туризму	протокол №16 від 10.06.2026 року Завідувач кафедри <u>Олександр КОВАЛЕНКО</u> (ім'я ПРИЗВИЩЕ)
--	--

Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

Лариса ЄПИК

(ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Декан факультету, де реалізується ОП

(підпис)

Наталія БОЛГОВА

(ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Рецензія на робочу програму надана:

(підпис)

Анна НОВІКОВА (додається)

(ім'я ПРИЗВИЩЕ)

(підпис)

Лідія ДЯЧЕНКО (додається)

(ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

Надія Харченко
(ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Зареєстровано в електронній базі: дата 29.06 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1	Назва ОК	Політика сталого розвитку туризму в Україні та світі		
2	Факультет/кафедра	Харчових технологій / Туризму		
3	Статус ОК	Обов'язковий		
4	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	ОПП Туризм Спеціальність ІЗ Туризм та рекреація		
5	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	-		
6	Рівень НРК	7		
7	Семестр та тривалість вивчення	ІІ семестр, 15 тижнів		
8	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів (150 годин)		
9	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) денна/заочна форма навчання		Самостійна робота денна/заочна форма навчання
		Лекційні	Практичні (семінарські)	
		30/-	30/2	
			Лабораторні	85/146
10	Мова навчання	українська		
11	Викладач/Координатор освітнього компонента	Спик Лариса Іванівна, к.і.н., доцент, доцент кафедри туризму, кабінет 211e		
12	Контактна інформація	Ел. адреса: larusyabarabash2017@gmail.com		
13	Загальний опис освітнього компонента	ОК передбачає вивчення основ сталого (стійкого) туризму – сучасної концепції розвитку туризму, що ґрунтується на принципах концепції сталого (стійкого) розвитку. Туризму, що задовольняє всі наявні потреби, але при цьому розвивається таким чином, щоб забезпечити аналогічними можливостями майбутні покоління.		
14	Мета освітнього компонента	Головною метою курсу є набуття знань та системного мислення щодо теоретичних, методологічних та прикладних проблеми розвитку туризму.		
15	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими ОК ОПП	Передумови відсутні Освітній компонент є основою для: Атестація		
16	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності під час вивчення ОК передбачає самостійне виконання практичних, тестових та інших завдань у визначені строки. Не допускаються плагіат, списування, фальсифікація результатів, використання чужих робіт без належного посилання. Використання інструментів ШІ дозволяється лише як допоміжного засобу для пошуку, аналізу та структурування інформації без підміни власного авторства здобувача. Відповідальність за достовірність, оригінальність і якість поданих робіт несе здобувач особисто. У разі порушення принципів академічної доброчесності застосовуються заходи відповідно до внутрішніх положень університету		
17	Посилання на Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=5573		
18	Ключові слова	Туризм, політика, сталий розвиток, туристська дестинація, організаційно-економічне забезпечення сталого розвитку, дослідження туризму, діагностика сталого розвитку туризму, управління суб'єктами туристичної діяльності, бізнес-моделі сталого розвитку туризму.		

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)						Як оцінюється РНД
	ПРН ₁	ПРН ₂	ПРН ₄	ПРН ₆	ПРН ₉	ПРН ₁₂	
ДРН 1. Критично осмислювати світові концепції та сучасні наукові підходи до сталого розвитку, самостійно досліджуючи та виявляючи еколого-економічні й соціокультурні проблеми на межі туризму та суміжних галузей знань.	x	x					Усний захист практичних робіт. Тестування в системі Moodle. Написання та захист есе або тез доповідей Іспит.
ДРН 2. Аналізувати геопросторову організацію туристичних потоків та розробляти (проектувати) екотуристичні та рекреаційні проекти на засадах триєдиного критерію ефективності (економічної доцільності, соціальної інклюзивності та екологічної безпеки).			x		x		
ДРН 3. Оцінювати діяльність суб'єктів туристичного ринку (готелів, туроператорів) з позиції впровадження «зелених» технологій та планувати стратегічні результати їхнього розвитку відповідно до міжнародних стандартів сталого туризму.				x			
ДРН 4. Порівнювати світові моделі та механізми реалізації державної туристичної політики і формулювати рекомендації щодо вдосконалення стратегій сталого управління туристичними дестинаціями в Україні на регіональному та локальному рівнях..						x	

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загал. бюджету часу. денна/заочна форма навчання		Реком. літ-ра	
	Аудитор. робота			Сам. роб.
	Лк	П.з.		
Тема 1. Теорія туризму у світлі концепції сталого розвитку. 1.1. Компаративний аналіз поглядів на еволюційний розвиток туризму. 1.2. Формування та розвиток термінологічного інструментарію у туристичному бізнесі. 1.3. Концепції сталого розвитку туризму.	4	4/2	10/18	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11-22
Тема 2. Світовий досвід організаційно-економічного забезпечення сталого розвитку туризму та рекреації. 2.1. Інститути сталого розвитку туризму. 2.2. Розвиток туристично-рекреаційної сфери. 2.3. Стратегія сталого розвитку туризму в Європейському Союзі.	4	4	10/19	2, 5, 7, 9, 11-22
Тема 3. Діагностика сталого розвитку туризму в Україні. 3.1. Аналіз передумов сталого розвитку туристично-рекреаційної сфери. 3.2. Характеристика та тенденції розвитку туристично-рекреаційної сфери в Україні. 3.3. Оцінка факторів сталого розвитку туристично-рекреаційної сфери.	4	4	10/18	1, 3, 4, 6, 11-22
Тема 4. Туристичний попит і пропозиція. 4.1. Закономірності туристичного попиту. 4.2. Формування туристичного попиту. 4.3. Сутність туристичної пропозиції. 4.4. Класифікація туристичного продукту.	4	4	11/19	5, 8, 10, 11-22
Тема 5. Управління суб'єктами туристичної діяльності. 5.1. Система механізмів управління суб'єктами господарської діяльності у сфері туризму 5.2. Інституціональний механізм управління суб'єктами тур. бізнесу. 5.3. Економічний механізм розвитку підприємництва у сфері туризму.	2	2	11/18	1, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11-22
Тема 6. Стратегічні напрями і пріоритети державної тур. політики. 6.1. Формування стратегічних пріоритетів державної тур. політики. 6.2. Стратегічні напрями та основні засади розроблення цільових програм розвитку в туризмі.	4	4	11/18	2, 5, 7, 9, 11-22
Тема 7. Стратегії управління якістю послуг. 7.1. Формування трансформаційного потенціалу розвитку суб'єктів туристичного бізнесу в туристських, дестинаціях. 7.2. Організаційно-економічний механізм сталого розвитку туристично-рекреаційної сфери на засадах інклюзивного зростання.	4	4	11/18	1, 3, 4, 6, 10, 11-22
Тема 8. Бізнес-моделі сталого розвитку туризму. 8.1. Привабливість туристичної сфери економічної діяльності. 8.2. Форми бізнес-моделей. 8.3. Напрямки розвитку туризму в Україні.	4	4	11/18	4, 5, 8, 10, 11-22
Всього за семестр	30	30/2	85/146	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Кільк. годин денна/заочна	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент</u> самостійно)	Кільк. годин денна/заочна
-----	---	---------------------------	--	---------------------------

ДРН 1. Критично осмислювати світові концепції та сучасні наукові підходи до сталого розвитку, самостійно досліджуючи та виявляючи еколого-економічні й соціокультурні проблеми на межі туризму та суміжних галузей знань.	Проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій до кожної з тем. Проведення практичних робіт (виконання завдань відповідно до кожної теми) із модеруванням дискусій за результатами відповідей. Проведення консультацій, а саме відповіді на запитання, обмін думками, дискусія з висновками викладача.	60/ 2	Опрацювання незнайомих (нових) термінів. Опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами. Написання есе або тез доповідей (з обраної тематики). Аналіз проведеної роботи та підготовка до захисту практичних робіт, а також есе та/або тез.	85/ 146
ДРН 2. Аналізувати геопросторову організацію туристичних потоків та розробляти (проектувати) екотуристичні та рекреаційні проекти на засадах триєдиного критерію ефективності (економічної доцільності, соціальної інклюзивності та екологічної безпеки).				
ДРН 3. Оцінювати діяльність суб'єктів туристичного ринку (готелів, туроператорів) з позиції впровадження «зелених» технологій та планувати стратегічні результати їхнього розвитку відповідно до міжнародних стандартів сталого туризму.				
ДРН 4. Порівнювати світові моделі та механізми реалізації державної туристичної політики і формулювати рекомендації щодо вдосконалення стратегій сталого управління туристичними дестинаціями в Україні на регіональному та локальному рівнях..				

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Модуль I			
1.	Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	20 балів / 30%	На практичних заняттях
2.	Проміжне тестування (модульний контроль I)	10 балів / 10%	Згідно графіка модульних тижнів
Модуль II			
3.	Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	20 балів / 20%	На практичних заняттях
4.	Проміжне тестування (модульний контроль II)	10 балів / 10%	Згідно графіка модульних тижнів
5.	Написання та захист есе або тез доповідей (з обраної тематики)	10 балів / 10%	Протягом 11-13 тижнів
6.	Іспит	30 балів / 30%	Згідно графіка

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками та незахищена	Робота виконана з незначними помилками, здобувач не достатньо орієнтується в матеріалі	Робота виконана вірно, здобувач добре орієнтується в матеріалі

Проміжне тестування (тест множинного вибору)	Кожен тест включає 10 питань, кожне з яких оцінюється в 1 бал			
Написання та захист есе або тез доповідей (з обраної тематики)	0 балів	1-5 балів	6-9 балів	10 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконана, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконані всі вимоги до завдання	Виконані всі вимоги до завдання, продемонстровано власне рішення, підхід
Іспит (письмова відповідь)	0-5 балів	5-16 балів	17-27 балів	28-30 балів
	Здобувач погано орієнтується в теоретичному матеріалі.	Здобувач недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, відповіді мають значні помилки	Здобувач достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, помилки у відповідях не значні.	Здобувач гарно орієнтується в теоретичному матеріалі, відповідь повна і без, або майже без помилок

5.2. Формативне оцінювання

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення всіх тем, під час практичних занять	Відповідно до графіку навчального процесу
2	Зворотній зв'язок у вигляді обговорення тестування	
3	Зворотній зв'язок у вигляді обговорення есе або тез доповіді	Протягом 1 тижня після складання/написання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
42-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано
0-41	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Остафійчук Я. В. Сталий розвиток сфери послуг: сутність, тенденції та перспективи: монографія. Київ : ДЕДУТ, 2025. 292 с.
2. Павліха Н., Цимбалюк І., Савчук А. Сталий розвиток туризму та рекреації: сучасні виклики й перспективи для України: монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 125 с.
3. Перспективи розвитку туризму в Україні та світі: управління, технології, моделі: колективна монографія. Видання восьме / за наук. ред. проф. Матвійчук Л.Ю., проф. Барського Ю. М., доц. Лепкого М. І. Луцьк : ВІП Луцького НТУ, 2022. 408 с.
4. Регіональна політика сталого розвитку туризму : навчальний посібник. / Т. В. Шелеметьєва, Д. Ю. Мамотенко. Запоріжжя : Національний університет «Запорізька політехніка», 2024. 275 с.
5. Романів П. В. Державне та регіональне управління в туризмі. Навчальний посібник. Київ: Видавництво «Каравела», 2025. 104 с.
6. Стойка А., Горюнова К. Управління сталим розвитком індустрії туризму: монографія / А. В. Стойка, К. А. Горюнова. Київ : МДУ, 2024. 161 с.
7. Ткаченко Т. І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу: монографія. Київ : КНТЕУ, 2025. 463 с.
8. Туристична політика: навчальний посібник для здобувачів другого (магістерського) рівня освіти спеціальності 242 «Туризм і рекреація» / автори В. В. Папп, Н. В. Бошота. Мукачеве : МДУ, 2024. 117 с.
9. Туристична політика зарубіжних країн : підручник / кол. авт.; за ред. А. Ю. Парфінєнка. Харків : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2023. 220 с.
10. Управління регіональним розвитком туризму: навч. посіб. / Д. М. Стеченко, І. В. Безуглий, Н. П. Турло, С. М. Мархонос; за ред. Д. М. Стеченка. К. : Знання, 2024. 455 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

11. Єпик Л. І. Політика сталого розвитку туризму в Україні та світі. Методичні вказівки щодо проведення практичних занять та організації самостійної роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності «Туризм та рекреація», денної і заочної форми здобуття освіти / укл.: Л. І. Єпик. Суми, 2026. 27 с.
12. Кудінов Д. В. Конспект лекцій з дисципліни «Політика сталого розвитку туризму в Україні та світі»: навчально-методичне видання для студентів спеціальності 242 «Туризм і рекреація» другого (магістерського) рівня вищої освіти, денної і заочної форми навчання / редактор Д. В. Кудінов. Суми : Сумський національний аграрний університет, 2024. 90 с.

6.1.3. Інші джерела

13. Єпик Л. І., Коваленко О. В. Сталий туризм як чинник збереження природної та культурної спадщини: українські та європейські тенденції. Маркетингові та організаційні механізми повоєнного розвитку галузі гостинності та туризму України : кол. монографія / За ред. Н. В. Якименко-Терещенко, Д. В. Райко, О. О. Носирєва. Харків : НТУ «ХПІ», 2026. С. 494-511. <https://doi.org/10.20998/978-617-05-0580-4>
14. Єпик Л. І., Коваленко О. В. Зміст інноваційної діяльності в індустрії гостинності: особливості та способи здійснення. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка: Науковий журнал. Вип. 19. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2024. С. 306-311. <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2024.19.36>

15. Єпик Л. І., Кондратюк О. О. Екологічний туризм як пріоритетний напрямок туристичної галузі. Управління розвитком соціально-економічних систем: Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції (присвячена пам'яті професора Григорія Євтієвича Мазнева). Харків : ДБТУ. Ч. 3. 2025. 656 с. С.339-341.

16. Єпик Л. І., Горбань О. С. Міжнародний досвід інклюзивного музейного середовища як орієнтир розвитку туристичних практик в Україні. Modern Movement of Science: Proceedings of the 17th International Scientific and Practical Internet Conference, October 16-17, 2025. FOP Marenichenko V.V., Dnipro, Ukraine, 270 p. С.80-83.

17. Єпик Л.І. Соціальна місія інклюзивного туризму в контексті гуманізації суспільства. Актуальні проблеми та перспективи розвитку індустрії гостинності і крафтових виробництв: І Міжнародна науково-практична конференція, присвячена 95-річчю заснування Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, 20 листопада 2025 р. / за загал. редак. О. Ю. Давидової. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2025. С.213-216.

18. Єпик Л.І. Туризм як середовище інклюзивного розвитку та психологічного благополуччя людини. ІІ Міжнародна науково-практична конференція «Маркетингові та організаційні механізми повоєнного розвитку галузі гостинності та туризму України», 12 листопада 2025. Частина 1. С.409-411.

6.2. Додаткові джерела

19. Закон України «Про Туризм» № 324/95-вр від 11.02.2015. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80>

20. Офіційний сайт Міністерства інфраструктури України URL : <http://mtu.gov.ua>

21. Офіційний сайт Всесвітньої ради з туризму та подорожей. URL : <https://www.wttc.org/>

22. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації. URL : <http://www.unwto.org/>